

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

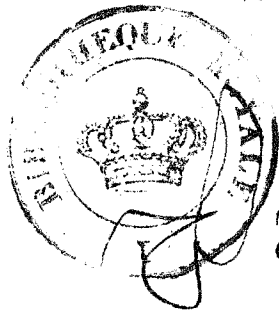
SOURCE DES IMAGES
Bibliothèque nationale de France

LVCIANI ICAROMENIPPVS, SEV H_A
pernephelus Erasmo Roterodamo interprete,

Eiusdem Menippus, seu necromantia, uersa a Thos
ma Moro.

Eiusdē Vitarū auctio, interprete Niccolao Beraldo.

Roberto

B

100

Icaromenippus siue Hypernephelus

Erasmo Roterodamo

interprete.

Er mille igitur erant stadia a terra vsq; ad lunam, vbi prima nobis fuit mansio. Porro hinc sursum ad solem parasangæ ferme quingentæ. Rursum ab hoc vsq; ad ipsum deniq; cœlum, arcemq; Iouis in edito sitam, tantum fere spatii fuerit, quantum aquila probe, succincte, atq; expedite queat uno die peragere. Amicus. Dic mihi per gratias Menippe quæ sunt ista quæ de astris loqueris ac tacitus tecum supputas? Etenim iamduddum te affectas audio soles & lunas, præterea autem & magnifica ista, mansiones ac parasangas peregrina quædam commemorantem. Menippus. Ne mireris Amice si sublimia, aereaq; tibi videor loqui, nã summam apud me reputo nup̃ et actæ peregrinationis. Amic. Nimirum Phœnicum exemplo uiam stellis notaras. Menipp. Haudquaquam per Iouem, quin magis ipsis in stellis sum peregrinatus. Amic. Papæ. longum profecto somnium mihi narras. Siquidẽ totas edormisti parasangas insciens. Menip. Quid ais? somniũ tibi referre videor, qui modo ab ipso Ioue ipse reuersus ad iũ? Amic. Quid audio? Itane Menippus nobis a Ioue delapsus adest e cœlo? Menip. Ita sane. Ego tibi ab ipso illo summo Ioue hodie venio, rebus interim dictu miris, & auditis & conspectis. Quod si non credis, equidem hoc ipso nomine supra modũ gaudeo, cum supra fidem esse video meam felicitatem. Amicus. Et quo pacto diuine atq; olympie Menippe, mortalis cum sim, ac terrestris queam non credere viro qui nubes superarit, quiq; vt Homericis dicam verbis, iam sit cœlitum e numero vnus? Verum illud mihi dicito, si molestũ non est, quibus modis in altũ subuectus es, aut vnde nactus scalas tãta magnitudine? Nã quantum ad faciem ac formam attinet, non es admodum

ICAROME

similis illi Phrygio, ut coniectare possimus te quoque ab aquila raptum fuisse, quo pocillatoris alicubi munere fungeris. Menip. Non me clam est, te iamdudum irridere. Neque vero id omnino mirum, si narrationis nouitas, tibi fabulae videatur adsimilis. Ceterum ad consensum nihil mihi erat opus, neque scalis, neque uti pueri illius in morem ab aquila raperer, propterea quod alas mihi essent propriae. Amic. Iam vero istud quod narras, vel ipsum Daedali factum suspexit. Siquidem, praeter alia, nobis inscientibus, miluius quispiam, aut graculus ex homine factus es. Menip. Recte Amice, neque procul a scopo coniecisti. Etenim illud Daedali de alis inuentum ipse quoque sum machinatus. Amic. At interim omnium audacissime non veritus es, ne tu quoque alicubi in mare delapsus, Menippeum aliquod pelagus tibi cognomine redderes, quemadmodum ille Icarion? Meni. Nequaquam. siquidem Icarus cum alas haberet cera adglutinat, easque prius ad solem esset liquefacta, difflexis alis non mirum si decidit. At nobis citra ullam ceram erant pennae. Ami. Istud qui fieri potuit? Iam enim haud scio, quo pacto paulatim me adducis, ut vera videantur, quae narras. Meni. Ad hunc ferme modum. Aquilam egregie magnam, tum autem & vulturem validum arripui. His cum alas una cum ipsis brachiis praesecuissem. quin potius si vacat totius commenti rationem ordine tibi perconsuebo. Ami. Mihi quidem vel maxime vacat, adeo sublimis a sermone tuo pendeo, iamque ad narrationis finem inhio. Ne vero me negligas per Iouem amicitiae praesidem, auribus in aere suspensum, ob tuam narrationem. Meni. Ausculta igitur. Neque enim ciuile fuerit, si spectem amicum ore his ante relictum, eumque quemadmodum tu ais ab auribus suspensum. Ego igitur cum expendens ea, quae sunt in vita mortalium, protinus omnes res humanas reperissem ridiculas, humiles, instabiles, nempe opes, imperia, magistratus, contemptis his, atque horum studio adiectoque animo ad

ea quæ vere sunt bona, conatus sum ab his tenebris emicare & ad vniuersi naturam suspicere. Atq; hic mihi multam attulit hæsitacionem, primum hic ipse qui a sapientibus appellatur mûdus. Neq; enim inuenire poteram, neq; quo pacto factus fuisset, neq; quo opifice, neq; quod esset illi⁹ vel initium, vel finis. Deinde cum particularim contēplarer, multo etiam magis ambigere sum coactus, quippe qui vidērem stellas temere per cælum disiectas, tum solē ipsum, quid tandem esset, scire gestiebam. Super omnia vero, quæ lunæ accidebant, mihi videbantur absurda ac plane mira, putabamq; causam aliquam arcanam & inexplicabilem esse, cur illa subinde speciem formæq; variaret. Quir etiam fulgur emicans, tonitru etumpens, tum pluuia, nix, grando e sublimi demissa. Videbantur hæc quorūq; omnia, coniectu difficilia, quæq; nullis notis deprehendi possent. Itaq; cum ad eum modum essem affectus, optimum factu ratus sum, vt horum vnumquodq; a philosophis istis perdiscerem. Siquidem existimabam illos veritatem omnem docere posse. Quare cum ex illis præstantissimos delegissem, quantum mihi coniectare licebat, e vultus austeritate, eq; coloris pallore, ac barbæ profunditate. Mirum enim, vt mihi ex ipso protinus aspectu, sublimis loquos quosdam, & coelestium rerum peritos viros præse ferebant. His vbi me, nec docēdum tradidissem, magna pecunia, quam partim euestigio præsentē numeravi, partim tum me persoluturum sum pollicitus, vbi ad philosophiæ summam peruentum esset, non grauabar erectus ad nugæ doceri, & vniuersi dispositionem discere. At illi tantum aberant, vt me pristina liberarent incitia, vt ī maiores etiam dubitationes cōtecerint, principia nescio, quæ ac fines, tum insecabilia, inania, syluæ, ideas, atq; id gen⁹ alia mihi quotidie offundentes. Verū illud interim mihi videbatur oīne esse grauiissimum, quod cū nihil inter illos conueniret, verum pugnantia, diuersaq; inter se oīa loquerentur, tñ postulabant, vt sibi fidē haberē, ac ad suā qsq; ra-

tionem me conabatur adducere. Amic. Rem absurdam narras. Si viri cum essent sapientes, inter sese de rebus fatise dissidebant, neque de iisdem eadem probabant. Menip. Atqui rideres amice, si audieris illorum arrogantiam et in differendo prodigiosam confidentiam. Qui quidem cum humi ingrederent, nihilque prestantiores essent nobis qui super terram ambulamus, ne cernentes quidem acutius quam quis alius astant, nonnulli cæcutientes etiam senio atque inertia, tamen & cœli terminos perspicere sese profitebantur, solem quoque ipsum dimetientes, & ea quæ supra lunam sunt aggredientes, Ac perinde quasi ex ipsis delapsi stellis, ita & magnitudinem illarum, & figuram explicabāt. Ac sæpenumero cum forte ne illud quidem certo sciret, quot stadiis a Megara abessent Athenæ, tamen spatium quod interest inter solem & lunam, quot esset cubitorum, audebant pronunciare. Tum aeris altitudinem, maris profunditatem, terræ ambitum dimetientes. Ad hæc circulos depingebant, ac triangulorum figuras super quadrangulos inducentes, neque non sphaeras quasdam picturatas, cœlum scilicet ipsum metientes. Iam vero illud an non insulsum & insignis arrogantiae? quæ cum de rebus usque adeo incertis loquantur, nihil tamen ita proponunt, quasi conjecturis ducantur, verum supra modum contendunt, neque vllum vincendi locum aliis relinquunt, tantum non iureiurando confirmantes solem massam esse candefactam, incolit lunam, stellas aquam potare, idque sole veluti situla quadam per funem demissa vaporem e mari attrahente, atque illis omnibus ordine potum distribuyente. Nam quanta sit in dictis pugnantia, id haud difficile fuerit cognoscere. Iam mihi spectata per Iouem, num illorum decreta inter se consentiant, ac non magis longissimis dissita intervallis. Quando quidem primum de ipso mundo varia est sententia, cum aliis & ingenuis & nunquam interiturus esse videatur. Rursum alii & opificem illius & fabricandi modum eloqui sint

ausi. Quos equidem cum primis admirabar, propterea
 q̄ cum deum quendam rerum omnium opificem præpo-
 suissent, non illud etiam adderent, vel vnde is esset pro-
 fectus, aut vbi loci consisteret, cum omnia fabricaretur.
 Nam ante vniuersi exortum nō possis vel tempus vel lo-
 cum imaginari. Amic. Prorsus audaces quosdam Menip-
 pe homines ac prodigiorum autores mihi narras. Menip.
 Quid autem, si iam audias vir optime quæ differant, &
 de Ideis, & de incorporeis tū quæ de finito & infinito nu-
 gantur? Nam & his de rebus acriter inter si digladiantur.
 Dum alii sine circūscribunt vniuersum, alii contra finem
 illud nescire existimant. Quin insuper quidem ex istis cō-
 plures esse mundos demonstrabant, damnantes eos qui
 de hoc velut vno quopiam illorum disputarent. Rursum
 alius nescio quis vir haud quā amicus paci, bellum re-
 rum omnium parentem esse censebat. Nam de diis, quid
 attinet loqui? Cum his deus esset numerus, illi rursus per
 canes & anseres ac platanos deierarent. Deinde alii reli-
 quis omnibus diis expulsis vni soli rerum omnium impe-
 rium tribuebant, ita vt mecum etiam animo discruciarer,
 cum tantam audirem deorum inopiam. E diuerso alii li-
 beraliores multos deos faciebant, ac dissectis illis hunc ali-
 quem primum deum appellabāt, his secundas aut tertias
 diuinitatis partes tribuebant. Ad hæc, alii incorporeum
 quiddam & informe putabant esse numen, alii corpus es-
 se imaginabantur. Deinde non omnes erant in hac opinio-
 ne, vt putarent diis esse curæ res mortalium, verum erāt
 nonnulli, qui eos omni cura liberantes, haud aliter atque
 nos cōsueuimus ætate defectos a ministeriis dimittere, ni-
 hilo aliusmodi eos inducūt, q̄ cutusq̄ odi in comœdiis in-
 duci solent satellitia. Iam alii superantes hæc omnia, ne
 esse quidem vltos omnino deos credebant, sed mūdū nul-
 lo domino nulloq̄ duce temere ferri sinebant. At qui cum
 hæc audiebam, verebar non habere fidem viris altisfrenis,

ICAROME

ac probe barbaris. Neq; tamen inueniebam, ad cui⁹ dicta me verterem, vt aliquam illorum sententiam nanciscerem irreprehensam, ac nequaq; ab alio subuersam. Itaq; plane tandem homericum illud mihi vsu veniebat. Nam sæpe numero anim⁹ incitabat, vt huic alicui illorum crederem, sed me mens diuersa vetabat. In quibus omnibus, cum p^oplexus hesitarem, desperabam futurum, vt super his verū aliquid in terris audirem. Cæterum vnica tantum via vniuersa dubitatione liberari posse, si ipse alis aliqua ratione additis, in cœlum ascenderem. Eius rei conficiendæ spem mihi præbuit primum ipsa cupiditas, deinde fabularum scriptor Aesopus, qui aquilis ac scarabeis, interdum & camelis cœlum adiri potuisse demonstrat. Verum vt mihi ipsi alæ prouenirent aliquādo, id nulla ratione fieri posse videbatur. Cæterū si vulturis, aut aquilæ alas induissem, nam has solas sufficere ad humani corporis modum, futurū forsitan vt mihi succederet experientia. Itaq; correptis auib⁹, alteri dexteram alam, porro vulturi sinistram amputavi, idq; admodum scire. Deinde cum obligassem, humerisq; loris validis accommodassem, tum summis pennis anfas quasdam manibus inferendis addidissem, meipsum periculum faciebam, primum subsiliens, ac manibus interim subseruiens, & anserum exemplo paulum adhuc a terra volatu me sustollens, inter volandum summis interim pedibus ingrediens. Postea cum res ex animi sententia succederet, iam audacius etiam experimentum aggrediebar, conscensaq; arce densi meipsum per præceps, atq; inde in ipsum ferebar theatrum, mox vbi nullo periculo deuolass⁹, sublimia iam & ardua cogitari cepti, ac tollens me a Parnethio, siue Hymetto ad Geraneam vsq; volabā, rursum inde ad Acrocorinthum subuolavi, deinde supra Pholoen & Erymāthum ad Taygetum vsq;. Ergo cum tandem audax facinus satis essem meditatus, iamq; perfectus & altivolus euasissem, non amplius de pullis imitandis cogita

NIPPVS.

bam, verum conscenso Olympo, cibo q̄ leuissimo pastus,
 inde recta in cœlum tendere, cœpi, initio quidem oborta
 oculorum vertigine, ob profūditatem, & postea ferebam,
 & hoc quoq; facile. Verū vbi iam ipsi lunæ vicinus essem
 plurimumque nubium essem emensus, sentiebam me des-
 fatigatum, maxime in ala sinistra, nempe vulcerina. Huc
 igitur diuerſi, ac super eam insidens quiescebam, in ter-
 ram interim e sublimi respiciens, neq; secus q̄ Homericus
 ille Iuppiter nunc bellacium Thracum regionem despici-
 ens, nunc Mysorum, mox (si libuisset) Græciam, Persidē,
 Indiamque, ex quibus omnibus varia quadam voluptate
 perfundebar. Amicus. Ergo ista quoque narrabis Me-
 nippe, ne vlla prorsus peregrinationis parte fraudemur,
 quin potius si quid obiter in itinere cōspexisti, fac vt hoc
 quoque sciamus. Nam ego sane haud mediocria dicturū
 te expecto, de terræ forma, deque omnibus, quæ in terra
 sunt, cuiusmodi tibi visa sunt, ex alto contemplanti. Me-
 nippus. At tu quidem recte coniectas amice, quamobrem
 quatenus licet conscensa luna inter narrandum peregrinā-
 ri comes esto, simulque mecum contemplare totam terræ
 speciem habitumq;. Atq; initio quidem admodum pusil-
 lam quandam terram mihi videre videbar, multo inquā
 luna minorem, ita vt ego repente intentis oculis, diu dubi-
 tare, vbinam essent tantī illi mōtes, ac tantum mare, qđ
 nū Rhodiorum colossium conspexissem, tum Phariam
 turrim, haud dubie prorsus vbinā esset terra me prorsus
 latuisset. Verū ista quod sint sublimia, præq; cæteris emi-
 nentia, præterea oceanus paulatim ad solē resplendescens
 indicabant terram esse id quod videbam. Mox vbi fixius
 intenderem oculos, iam mihi omnis mortalium vita cœ-
 pit esse conspicua, nō solum singulæ nationes atq; vrbes,
 sed planē videbam nauigantes, bellantes, agricolantes, liti-
 gantes mulieres, feras, & vt summatim dicam
 Quicquid tellus educat alma.

ICAROME

Amic. Ista quæ nunc dicis haud quæ sunt verissimilia, ac secum pugnantia. Etenim quum paulo ante Menippe terram requireres propter ingens in medio interuallum in arctum contractam, adeo ut nisi colossus tibi fecisset indicium, forsitan aliud quiddam videre te credidisses, qui repente factus lynceus, cuncta quæ sunt in terra dignoscis, homines, feras, ac propemodum etiam culicum nidos! Menip. Recte tu quidem admones. Nam quod maxime dictum oportuit, id nescio quo modo præterii. Siquidem cum ipsam quidem terram conspectam agnoscerem, cæterum reliqua non possem perspicere propter altitudinē, nimirum iam non pertingente oculorum acie, grauiter ea res me discruciat, ac vehementer perplexum habebat. Ego cum ad hunc modum essem sollicitus, ac propemodum etiam lachrymarer, adest a tergo sapiens ille Empedocles, ea specie, ut carbonarium quempiam esse diceres, cinere oppletus atque exustus. Hunc ego cum vidissem (dicendum est enim non nihil) perturbabar, ratus dæmonem aliquem lunarem videre me. At ille. Bono inquit es animo Menippe. Nullum ego sum numen, quid me immortalibus æquas? Sum Empedocles ille physicus, etenim ubi me præcipitem in crateras iniecissem, sumus ab Aetna rapsum huc subuexit. Itaque nunc lunam incolo, aeriuagus plærunque, ac rore victito. Adsum autem hæsitantiam istam tibi adempturus, nam illud (ni fallor) male te habet, torquetque quod non liceat tibi perspicue terram cernere. Bene abs te factum est inquam optime Empedocles, ubi primum deuolaro rursus in Græciam, tui memor sacrificabo tibi in fumario, atque in nouiluniis ter ad lunam inhiās vota faciam. Imo per Endymionem inquit ille haud huc accessi præmii gratia, sed affectio quædam mouit animū meum cum te viderem affectum molestia, verū scis quid facies, quo perspicax sis? Non per Iouem inquam, nisi tu mihi forsitan caliginem amoueas ab oculis, nam in præ-

ICARO

sentia videor non mediocriter lippire. Atq; me, inq; ille,
 nihil erit opus. Etenim vt acute videas id ipse tecū e terra
 allatum habes penes te. Quid igit est istud inquam? neq;
 enim noui. An ignoras, inquit, te dextram aquilæ alam
 indurum esse? Scio inquam maxime, sed qd alæ cum ocu-
 lo? Qm̄, inquit aquila inter animantia cætera acutissimi
 visus est, vnde sola solē aduersū obtueſ, atq; ita demū est
 rex & ingenua aquila, si non cōniuentibus oculis aduersus
 radios aspiciat. Ita quidē aiunt inquā, quare tā me poenī-
 ter, q non mets exēpris oculis aglinos īseruerī, cū huc ascē-
 dere. Nā nunc sane dimidiatus aduenio, neq; omni ex par-
 te satis regaliter adornatus, quin magis adsilīs videor no-
 tūis istis & abdicatis. Attē in te est, inquit, vt ptinus alterū
 oculum regalem habeas. Etenī si assurges, velisq; cohibē-
 ta vulturis ala, alterā solam mouere, iuxta pportionē alæ
 dextro oculo cernes acute, quo minus altero cæcutias, nul-
 la ratione succurri potest, propterea q; ad partem pertine-
 at deteriores. Mihi, inquam, satis est, si uel dextra ex par-
 te aquilino more cernam. Nihilo enim fuerit deterius, cū
 mihi non raro vidisse videar fabros altero oculomelius
 etiam ad regulam exæquantēs ligna. Hæc locutus simul
 ea faciebam quæ præceperat Empedocles, ille interim pau-
 latim subducens sese sensim in fumum, euanuit. At simul
 atq; mouissem alam, ingens lumen mihi circumfulsit, adeo
 vt cuncta fierent in conspicuo, quæ hætenus latuerāt. De-
 flexis igitur in terram oculis, clare videbam & vrbes, & ho-
 mines, & quæ fiebant, neq; solum ea quæ sub dīo, verum
 etiam quæ domi faciebant, ratī sese a nemine videri. Ptole-
 mæum vidi cum sorore rem habentem. Lyfimacho stru-
 entem insidias filium. Antiochum Seleuci filium nouer-
 cæ clanculum innuentem. Theſſalum Alexandrū ab vxore
 tolli e medio. Antigonum filii vxorem adulterio stu-
 prantem. Attalo venenum porrigentem filium. Rursū ex
 altera parte Arsacen interficientē mulierculā, & Arbacen

enuchum gladium educentem in Arfacen. Porro Spartia-
nus Meduse conuulsiō foras protrahebatur a satellitibus,
calice aureo in frontem impacto. Atq; his ferme consi-
militatum in Libya, tum apud Scytas ac Tharces in regi-
is geri licebat cernere. Nempe adulterantes, occidentes, in-
sidiantes, rapientes, peierantes, trepidantes, nonnullos ab
intimis amicis p̄di. Ac regum quidem negotia hmōi mī-
hi spectaculum exhibebant. Cæterūq; fastidiant plebei lō-
ge magis erant ridicula. Siquidem & iter hoc videbā Her-
modorum Epicureum ob mille nummum peierantē. Aga-
thoelem Stoicum de mercede discipulum in ius vocantē,
Cliniā rhetorem ex Aesculapii sanō phialā auream suffu-
rantem. Herophilum Cynicū in fornice dormientē, Quid
enim alios cōmemorem, qui parietes perfoderent, qui litres
agitabant, qui scenerabant, qui reposcerent? Nam variū
quoddam & vndiq; mixtum erat spectaculum. Ami. Atq;
recte facies Menippe, si ista quoq; retuleris. Consentaneū
est enī te ex his nō vulgarem cepisse voluptatem. Menipp.
Ne fieri quidem potest Amice vt cuncta ordine recensēā,
quum spectare modo ista fuerit difficillimum, verum res
rū fastigia eiusmodi ferme videbātur, qualia refert Home-
rus in clypeo, vbi erant conuiuia nuptiæq;. Altera ex par-
te iudicia, & conciones. Rursum alia ex parte sacrificabat
quispiam. In proximo vero conspiciebatur aliquis luctū
agens. Porro cum ad Geticam respicerem, videbam belli
gerantes Getas. Rursum ubi ad Scytas deflecterem, cerne-
re erat errantes in plaustris. Mox vbi paululum in diuersa
sam partem deflexissem oculum, spectabam agricolantes
Aegyptios. Phoenix scortabatur. Cilix latrocinabatur.
Lacon loris cædebat. Atheniensis causas agebat. Hæc om-
nia quum eodē tēpore gererentur, cogita nunc cuiusimō
visa fuerit rerū confusio. Non aliter, q̄ si qs producat mul-
tos saltatores, vel potius multas choreas deīde præcipiat
vt omisso concentu propriam quisq; cantationem canat.

Deinde si certatim canat vnusquisq; & peculiarem suum cantum absoluere studeat, vocisq; magnitudine vicinum superare contendat, cogita tecum p louem cuiusmodi futurus sit eiusmodi cantus. Amic. Modis omnibus Menippe ridiculus ac confusaneus. Menip. Atqui amice, hoc genus sunt omnes qui in terris choreas agunt, omniq; mortalium vita ex huiusmodi constat discrepantia, quippe q non modo sonent absone, verum & ornatu sint dissimili diuersaq; moueant, neq; quicq; idem cogitent, donec chorus omnes e scena exigat, negans diutius choreas ducere oportere. Id vbi factū est iam omnes sunt inter se similes, taciti, nec amplius confusam illam & incompositā canentes cantionem. Verum in vario ipso ac multiformi Theatro, videlicet ridicula erant quæ gerebantur omnia, præcipue vero mihi risum mouebant illi, qui de agrorum finib; contēdebant, q; sibi placerent hoc nomine, quod Sicyoniam agrum colerent, aut q; Marathonis eam partem haberent, quæ est iuxta Oenoe, aut q; in Acarnania iugerum mille possiderent. Cum uniuersa Græcia, quemadmodū id temporis mihi e sublimi despicienti videbatur, quatuor digitorum spatium habere videretur. Attica nisi fallor proportionē, minima pars erat. Itaq; perspexi quid esset reliquum, q; diuitibus istis animos tolleret. Etenim is qui inter hos q̄ plurimum agri possidebat, vix vnā ex Epicureis Atomis colere mihi videbatur. Cæterum vbi ad Peloponnesum flexissem oculos, deinde terram Cynosuræ subiectam aspexissem, veniebat in mentem pro quantula regione, quæ nihilo esset latior lente Aegyptia, tam ingēs Argiuorum ac Lacedæmoniorū multitudo cecidisset vno die. Porro si quem conspexissem auro superbientem, q; annulos haberet octo, phialas quatuor, magnopere ridebam & hunc. Nam pangæum vniuersum vna cum ipsis metallis vix erat magnitudine micæ. Amicus. O te felicem Menippe, qui tam nouum spectaris spectaculum Sed age

ICAROME

dic mihi per Iouem, ciuitates atque homines ipsi, quanti videbantur, ex alto contemplanti? Menippus. Equidem arbitror te sæpenumero formicarum concionem vidisse. Aliquas in orbem obambulantes, nonnullas exeuntes, rursum has in ciuitatem redeuntes. Atque hæc quidem summum exportat, hæc alicunde raptam fabæ tunicam, aut dimidiatum frumenti granum currens apportat. Consensaneum est autem pro ratione vitæ formicarum, esse apud illas & ædium fabros, & concionatores, & magistratus & musicos & philosophos. Sed vrbes sane cum ipsis viris, formicarum nidis maxime videbantur adsimiles. Quod si tibi videtur humiliter exemplū, utros cum formicarum republica conferre, vetustas Thessalorum fabulas specta. Reperies enim Myrmidonas, gentem bellicosissimam & formicis viros natos esse. Iam posteaquam satis spectasse omnia, satisque risissem, excussi me ipsum, subuolui.

Ad reliquos diuos Iouis altitonantis in ædes.

Nondum stadium ascenderam, cum luna foeminea sonans voce Menippe inquit, ita tibi contingant quæ optas. Inferui mihi in re quapiam apud Iouem. Dic inquam, neque enim erit molestum, nisi si quid oneris sit portandum. Nuntium inquit quendam haud grauem ac petitionem meo non. is ne Ioui perferes. Enecor Menippe, & multa, & intoleranda ab istis philosophis audiens. Quibus præterea nihil est negotii, nisi ut curiosi res meas exquirant. Quæ sim, quanta sim, & quam ob causam dissecer, dimidiataque sum, curque vtrinque gibbosa videar. Tum hi me dicunt inhabitari, illi speculi ritu, supra mare suspensam esse. Alii rursus quod quisque secum excogitarint, hoc mihi tribuunt. Postremo ipsum quoque lumen aiunt mihi & furtiuum esse & adulterinum, quodque superne a sole proficiscatur, neque finem faciunt etiam cum hoc qui mihi frater est committere me, & factionem inter nos ferere conantes. Neque satis erat illis, quæ de ipso dixi

runt sole, saxum esse illum, & massam cādentem. Et tamē
 q̄ multarum rerum illis sum conscia, quas noctu patrant,
 turpissimas & execrandas, cum interdiu tetrici sint, & aspe-
 ctu virili, habituque graues & imperitorum oculos in
 se coniectos habentes. Atque ego cum ista videam, si-
 leo tamen. Neque enim decorum arbitror, retegere atque
 in lucem efferre nocturnas illas diatribas, & quam quis-
 que in operto viuat vitam. Quinetiam si quem conspice-
 rem adulterantem, aut furantem, aut aliud facinus quam
 maxime nocturnum audentem, continuo contracta nu-
 be tegebam, ne vulgo ostenderem, uiros senes, ea geren-
 tes quæ neque barbæ prolixæ, neque virtutis professione
 essent decora.

At istis pro nihilo est oratione me discerpere, modisq̄ ōni-
 bus contumelia afficere, adeo vt testis est mihi nox ipsa sæ-
 pius in animo habuerim q̄ possem hinc longissime demi-
 grare quopiam, vbi liceret curiosam istorum linguam effu-
 gere. Hæc igitur memineris vt Ioui renunties, simulq̄ il-
 lud addas ne fieri quidem posse, vt hoc i loco durem, nisi
 phisicos illos comminuat, dialecticis os occludat, Stoam
 demoliatur, Academiam exurat, quæ in Peripato haben-
 tur, diatribis finem imponat. Siquidem ad hunc deniq̄ mo-
 dum fiet, vt mihi paretur quies, desinantq̄ me quotidie
 cōmetiri. Fient inquam quæ mandas, simulq̄ recta ad ip-
 sum cœlum tendebam,

Nulli vbi comparent hominumve bouumve labores.

Etenim paulo post ipsa etiam Luna mihi perpusilla uide-
 batur e sublimi. Tandē & terrā obtexerat. Porro relicto ad
 dextram sole, per ipsas volans stellas tertio die ad cœlum
 perueni. Ac primum quidem mihi visum est, proti-
 nus ita vt eram introire, ratus facile fieri posse vt fallerem,
 quippe dimidia mei parte aquila. Porro aquilam sciebam
 iam olim esse Ioui familiarem. Post apud me perpen-

debam illos quā plurimum deprehensuros esse me, qui alteram
 alam vulturinam indutus essem. Quapropter optimū
 factu ratus, non temere venire in periculum, adiens
 pulsaui fores. At Mercurius audito pulsu, ac nomen per
 contatus meū, festinato abiit Ioui renunciaturus. Nec mul
 to post introrū accersitus, magnopere pauitans ac tre
 mens. Offendoque deos omnes pariter confidentes, nec hos
 absque sollicitudine. Nonnihil enim animos illorum turba
 bat nouus & inopinatus aduentus meus. Et quantum an
 tea, nunquam expectabant futurum, ut mortales omnes mox
 aduenirent, ad eundem modum alati. Porro Iuppiter ad
 modum terribili vultu, toruoque & Titanico me obtuens,
 inquit. Quisnam es, & vnde uenis? vbinam vrbs tibi, qui
 ue parentes? Hoc ubi audissem, propemodum metu sum
 exanimatus. Attamen constitui stupidus, præque vocis ma
 gnitudine attonitus. Aliquanto post ad me reuersus, om
 nia dilucide exposui, ab ipso exorsus capite. Quemadmo
 dum concupissem sublimia illa cognoscere. Quemadmo
 dum accessissem ad philosophos, quemadmodum pugna
 ria loquentes audissem. Quemadmodum desperassem dis
 stractus illorum dictis. Deinde meum inuentum, tum alas
 reliquaque omnia, usque ad ipsum coelum. Post omnia addidi
 quæ luna mandarat. Itaque ridens Iuppiter exporrectis ali
 quantum superciliis, quid dicas inquit de Oto & Ephialte
 to, cum ausus sit & Menippus in coelum ascendere? At in
 præsentia quidē, te ad hospitii consuetudinem inuitam?
 Cras inquit, super his quorum gratia huc aduenisti, dato
 responso dimitemus, simulque cum dicto surgens, ibat ad
 eam coeli partem vnde maxime omnia poterant exaudiri.
 Iam enim tempus erat, ut votis audiendis consideret. Atque
 interim inter eundem percontabatur me super his negoti
 is, quæ essent in terra, ac primum quidem illa. Quanti nunc
 vœnit triticum in Græcia. Et num superior hyemis gra
 uiter vos tetigit. Et num holera egent hymbre copiosiore.

Subhæc rogabat, nunquis adhuc superesset e Phidiæ genere. Et quam ob causam Athenienses tot annos Ioualia intermisissent, & num in animo haberent Olympium suum absoluere. Et num essent comprehensi, qui templum Dodonæum sacrilegio spoliassent. Ad ea cum respondissem, Dīc mihi (inquit) Menippe, de me vero quam habēt homines opinionem? Quam inquam o here, nisi maxime piam? nimirum omnium deorum regem esse te. Lūdis tu quidem inquit. Cæterum ego contentionem illorū probe noui, etiam si nihil fateare. Siquidem fuit olim tempus cum illis & vates esse uiderer, & medicus. In summa unus eram omnia. Tum Iouis plenæ erant, & viæ omnes simul & mortalium conciones. Pisa ac Dodona splendide erant ac conspiciendæ omnibus. Porro præ fumo sacrorū nec attollere oculos mihi licebat. Verum posteaq̃ Apollo apud Delphos constituit oraculum, Aesculapius medicine officinam Pergamī, simul atq̃ Bendidium natum est ī Thracia, Anubis templū in Aegypto, Dianæ apud Ephesios, ad ista quidem concurrunt omnes, solemnes conuētū celebrant, Hecatombas offerunt, mihi vero tanq̃ ætate de facto, abunde magnum honorem habuisse se putant, si solido quinquennio sacrificarint in Olympia. Proinde videas aras meas frigidiores, q̃ sint vel Platonis leges vel Chrysippi Syllogismi. Huiusmodi quæpiam confabulati in eū peruenimus locum, vbi confessus erat ad exaudiēda uota. Erant autem ordine sitæ fenestræ, cuiusmodi sunt ora puteorum, habentes opercula, iuxta vnamquamq̃ sella posita erat aurea. Itaq̃ Iuppiter cū ad primā assedisset detracto opculo præbuit sese petētib⁹. Optabant autē ex oī vndiq̃ terra diuersa, variaq̃. Nā ipse quoq̃ admotis piter aurib⁹ simul audiebam vota. Erant autem huiusmodi. O Iuppiter contingat mihi regnum. O Iuppiter contingat cepas & allia mihi prouenire. O Iuppiter vtinam pater mihi breui moriatur. Rursum alius aliquis dicit. Vtinam existam

ICAROME

hæres vxoris. Vtinā nemo resciscat me struxisse insidias
fratri. Contigat mihi vincere litē. Coronari Olympia. Por
ro ex his qui nauigabant, hic optabat vt spiraret Boreas,
ille vt notus. Agricola optabat pluuiam. Contra fullo so
lem. At Iuppiter audiens, & singula uota diligenter expē
dens, non omnibus pollicebatur.

Verum hoc concessit Saturnius, abnuī illud.

Nam iusta vota per os fenestæ sursum admittebat, admissa
ad dextram statuens. Rursus iniqua remittebat irrita, fla
tu deorsum redigens, ne possint ad cœlum accedere. Su
per vno quodam voto videbam illum etiam ambigentē.
Etenim cum essent duo, qui diuersa peterent, æquales
victimas pollicitantes, non inueniebat vtri potius annue
ret. Itaq; iam academicon illud illi accidebat, vt nihil sta
tuere posset. Verum exemplo Pyrrhonis suspensus hære
bat etiam ac considerabat. Porro cum iam satis vota pro
ponentibus dedisset operam, ad proximam digressus sel
lam, & ad secundam fenestram, prono capite fœdera feris
entibus, ac iurantibus dabat operam. Vbi his quoq; res
ponsū esset, ac Hermodorum Epicureum fulmine com
minuisset, ad proximā deinde sellam sese transtulit, de di
uinationibus omnibus & auguriis auditurus. Hinc ad sa
crificiorū fenestrā transiit, p quā fumus ascēdens denunci
abat Ioui nomen vniuscuiusq;, qui rem diuinam faceret.
Rursum omissis his, ventis & horis mandabat, quæ facere
deberent. Hodie apud Scythas pluito, apud Libyes fulgu
rato, apud Græcos ningito. At tu Borea spira in Lydia.
Tu note quiesce. Zephyrus Adriani vndas concitet. Tum
in Cappadociam grandinis mille modii dispergantur.
Tandem omnibus ferme ordinatis, discedebamus in eum
locum vbi compotant dii. Iam enim cœnæ tempus erat.
Meque Mercurius arreptum iussit accumbere iuxta Pa
nem & Corybantes & Attim ac Sabazium, inquilinos
istos & ancipites deos. Interea Panem exhibebat Ceres,

Bacchus vinum, Hercules carnes, myrtum Venus. Neptunus Menides, simul interim & ambrosiam & nectar fur-
tim degustabam. Nam optimus ille Ganymedes, vt est
hominum amans, si quando conspexisset Iouem auerte-
re oculos, nectaris cyathum vnum, nonnunq̃ etiam du-
os mihi infundebat. Dii vero quemadmodum alicubi di-
xit Homerus, & ipse opinor, vt ego illic conspiciatus neq̃
frumentum edunt, neq̃ potant nigrantia vina, verum am-
brosiam apponunt, & nectare inebriantur, præcipue ve-
ro gaudent vesci sacrificiorum fumo, vna cum ipso nido-
re, subuolante ad hæc sanguine victimarum, quem sacri-
ficantes aris infundunt. Cæterum inter coenandum & A-
pollo cithara canebat, & Silenus Cordacem saltabat, &
musæ surgentes in medium tum Hesiodi Theogonias no-
bis canebant, tum primum ex Pindaricis hymnis odam,
deinde omnium saturati requieuiimus, quo quisq̃ sedera-
mus loco, satis vuidi potui.

At reliqui noctem diuicq̃, hominesq̃ per omnem
Dormibant, me nequaquã sopor altus habebat.

Verum mecum animo versabam cum alia permulta, tum
illa præcipue, qui fieret, vt Apollini tanto iam tempore
non proueniret barba, aut quo pacto nasceret nix in cælo,
cum sol semper adesset, vnaque conuiuium agitare. Ac
tum quidem pusillum obdormii, mane vero surgens Iup-
piter iussit induci concionem, mox quum adessent omnes
sic farier insit. Vti vos conuocarem in causa fuit hospes
hic qui heri aduenit, verum quum altoqui iam olim mi-
hi fuerit animus communicare vobiscum de philosophiis,
maximeque vero a luna, hisque de quibus illa queritur
commotus, statui haudquaquam diutius prorogare con-
sultationem. Est enim hominum genus, quod non ita pri-
dem in vita fluitare coepit, iners, contentiosum, gloriæ a-
uidum, iracundum, gulæ studiosum, stultum, fastuosum,
contumeliosum, & ut verbis Homericis dicam,

Telluris inutile pondus.

Isti igitur in sectas diuisi, ac variis rationum labyrinthi sex cogitatis, alii sese Stoicos appellant, Academicos alii, alii Epicureos, alii Peripateticos, aliis item vocabulis his multo magis ridiculis. Deinde ubi venerandum illud virtutis nomen induerint, tum adductis in altum superciliis promissaque barba, fucato habitu obambulant, detestandos mores secum circumferentes, simillimi nimirum istis Tragoediarum histrionibus, quibus si personas stolamque illam auro sparsam detraxeris, quod superest, id ridiculum est, nempe homunculus septem denarius ad agonem conductus. At qui huiusmodi quum sint, mortales quidem uniuersos aspernantur, de diis vero absurda praedicant, contractisque coetibus adolescentulorum, quos nihil negotii sit fallere, nobilem illam virtutem ostentant, & verborum ambiguitates docent, atque apud discipulos temperantiam semper ac modestiam laudant, opes ac uoluptatem execrantur, caeterum ubi soli & apud sese esse coeperint, quid attinet dicere, quantopere sese ingurgitent, quam immodici sint ad venerem, quemadmodum autem etiam alium sordes oblingant? Iam illud est omnium grauissimum, quod cum ipsi nihil agant, neque publicum, neque priuatum, sed inutiles ac superuacanei delideant. Nusquam in consiliis, nusquam numerentur in armis, tamen reliquos accusant ac virulentis quibusdam dictis congerentes, neque non maledicta quaedam meditati, obiurgant, proximisque conuitantur. A deo ut is inter hos primas tenere videatur, qui clamosissimus sit & impudentissimus & ad maledicendum audacissimus. At sane si quis istum sine fine ista facientem, uociferantem, & caeteros incusantem percontetur, ad hunc modum. Tu uero quid tandem facis? Aut quid per deos dicemus te ad vitam conferre? Nimirum respondebit, si modo recta veraque fateri uolet, hoc modo. Nauigare quidem, aut agros colere, aut militare, aut artem aliquam aggredi, superuacua

neū mihi videtur. Cæterum clamo, squaléo, frigida lauo,
 incalceatus per hyemem obambulo, ac veluti Momus ille,
 q̄ ab aliis gerunt calūnior. Ac si q̄s diuitum sumptuosius
 opsonarit, aut amicā habeat, id exgro, atq̄ idignor. Quod
 si amicorū q̄spiā aut sodalium, morbo decūbat cura q̄ &
 obsego egeat, id ignoro. Hoc gen⁹ sunt nobis o dii hæ pe
 cudes. Iam vero q̄ ex his vocantur Epicurei, vehemēter
 sūt etiā cōtumeliosi, neq̄ mediocriter nos mordēt affirmā
 tes neq̄ diis esse curæ res mortaliū, neq̄ oīno cōsyderari a
 nobis qd apud illos agat. Quas ob res tēpus est vt de his
 cōsultemus, propterea q̄ si semel valeant hæc persuadere
 his q̄ sunt in vita, non mediocriter esurietis. Quis enī post
 vobis rē diuinā faciat, cū nihil inde expectet emolumentū?
 Nam de q̄bus Luna hos accusat, oī s audistis heri narrantē
 hospitē. Super his consultate, quæ pariter & hoībus sint q̄
 vtilissima, & nobis q̄ minime piculosa. Hæc locuto Ioue,
 frequēs adfremebat cōcio, mox clamatū est ab oībus efful
 mina, exure, cōminue, ī barathrū in tartarū, vti gigātes. At
 Iuppiē rurū indicto selētio, fiēt ista inqt, quēadmodū vul
 tis. Oēs cōminuentur cū ipsa sua dialectica. Quāq̄ in p̄
 sentia sane, fas non est punire quenquā. Est enī Hierome
 nia sicuti nostis, quatuor hos menses. Iāq̄ inducias p̄mul
 gavi. Itaq̄ pro ximo anno ineunte vere, malī male p̄dent
 formidando fulmine.

Sic ait atq̄ superciliis pater annuit atris.

Porro de Menippo hæc mihi uident inqt, vt adēptis illi
 alis nequādo denro redeat, a Mercurio deferat in terram.
 Hæc locut⁹ dimisit cœtū. Me vero Cyllenius aure dextra
 suspē sū heri circiter vespērā c̄posuit ī Ceramico. Audisti
 oīa, oīa īquā amice q̄ e coelo mecū adfero. Quare abeo iā
 eadē hæc renūciatur⁹ philosophis in Pœcila inābulātib⁹.

F I N I S.

NECRO

MENIPPVS SIVE NECRO MANTIA LVCIANI THOMA MORO INTER PRETE.

Menippus. Philonides.

Menippus.

Alue atrium, domusq; vestibulum meæ.

Vt te libens aspicio luci redditus.

Philo. Numnā hic Menippus est canis ille! Nō
hercle ali⁹, nisi ego forte ad Menippos omneis
hallucinor. At quid sibi vult habitus huius in
solentia! claua, lyra, leonis exuiæ! Adeundus
tamen est. Salue Menippe. Vnde nobis aduenisti! diu est
q; in vrbe non vidimus. Menipp.

Adsum reuersus mortuorum e latibulis.

Foribusq; tristium tenebrarum nigris.

Manes vbi inferi manent superis procul.

Philo. O hercules clam nobis Menippus vita functus est,
reuixitq; denuo! Menipp. Non, sed me adhuc viuum res
cepit tartarus. Philo. Quænam causa tibi fuit nouæ huius
atq; incredibilis viæ!

Menipp. Iuuenta me incitauit, atq; audacia.

Quam pro iuuenta haud paululum impotentior.

Philo. Siste o beate Tragica, ab iambis descendens sic po-
tius simpliciter eloquere, quænam hæc vestis, quæ causa
tibi itineris inferni fuit, quum alioqui neq; iucunda, neq;
delectabilis sit via. Menipp.

Res dilecte grauis me infernas egit ad umbras.

Consulerem manes vt vatis Tiresiai.

Philo. Atqui delyras, alioqui non hoc pacto caneres apud
amicos consarcinatis versibus. Menippus. Ne mireris ami-
ce, nuper enim cum Euripide atq; Homero versatus,

nescio quo pacto versibus sic implet⁹ sum, vt numeri mihi in os iua sponte confluant. Verum dic mihi quo pacto res humanæ hic se habent in terris? & quidnam in vrbe agitur? Philo. Nihil noui. Sed quemadmodum prius actiabant, rapiunt, peierant, fœnerantur, vsuras colligunt. Menippus. O miseri atq; infelices. Nesciunt enim, qualia de nostris rebus nuper apud inferos decreta sunt, qualesq; forte iacti sunt in diuites istos calculi, quos per Cerberum nullo pacto poterunt effugere. Philo. Quid ais? Noui ne aliquid apud inferos nostris de rebus decretum est? Menippus. Per Iouem, & quidem multa, uerum prodere non licet, neq; arcana quæ sunt, reuelare, ne quis forte nos apud Rhadamanthum impietatis accuset. Philo. Nequaquæ Menippe per Iouem, ne amico sermonem hunc inuideas. Nā apud hominem tacendi gnarum, & initiatum præterea sacris edisseres. Menippus. Dura profecto iubes, & neutiq; tuta, uerum tui gratia tamen audendum est. Decretum est ergo, diuites istos ac pecuniosos aurū tāq; Danaen seruātes abstrusum. Philonides. Ne prius o beate quæ sunt decreta dixeris, q̄ ea percurras omnia quæ abs te audire libentissime uelim. Quæ uidelicet descensus causa fuerit, quis itineris dux, deinde ex ordine & quæ illic uideris, & quæ audieris omnia. Verisimile est enim te, quum res pulchras videndi curiosus sis, & eorum quæ visu aut auditu digna videbantur, nihil omnino prætermisisse. Menippus. Parendum etiam in his tibi est. Nam quid factas, urgente amico? Ego igitur quum adhuc puer essem, audiremq; Homerum atq; Hesiodum, seditiones ac bella canentes, non semideorum modo, sed ipsorum etiam deorum, adulteria quoq; violentias, rapinas, supplicia, patrum expulsionem, & fratrum & sororum nuptias. Hæc me hercle omnia bona pulchraq; putabam, & studiose erga ea afficiebar. Postq̄ uero in uirilem iam ætatem peruenire, hic leges rur⁹ iubentes audio poetis apprime cōtra-

NECRO

ria, neq; videlicet adulteria committere, neq; seditiones mouere, neq; rapinas exercere. Hic igitur hæsitabundus constiti, incertus omnino quo me pacto gererem. Neq; enim deos unquã putauĩ mœchatu-
ros aut seditiones inuicem fuisse moturos, nisi de his rebus perinde ac bonis iudicassent. Neq; rursus legum latores his aduersa iussuros, nisi id cõducere existimarent. Quoniam igitur in dubio eram, visum est mihi p̃hos istos adire, atq; his me in manus dedere, rogareq; vti me vtcunq; liberet uterentur, ut atq; viam aliquam simplicem ac certam ostenderet. Hæc igitur mecum reputãs ad eos venio, imprudens profecto, q; me ex fumo (vt aiunt) in flammam coniicerem. Apud enim hos maxime diligenter obseruans summam repperi ignorantiam, omniaq; magis incerta, adeo ut præ his illico mihi vel idiotarum vita iam aurea videretur. Alius etenim me soli iussit voluptati studere, atq; ad eũ scopũ vniuersum uitæ cursum dirigere. In eo ipsam sitam esse felicitatem. Alius rursus omnino laborare, corpusq; siti, vigiliis, ac squalore subigere, misere semper adfectum, contumeliisq; obnoxium assidue, Hesiodi sedulo inculcãs celebria illa de virtute carmina, & sudorem videlicet, & accliuem in verticem montis ascensum. Alius contemnere iubet pecunias, earumq; possessionem indifferentem putare. Alius cõtra bonas ipsas etiã diuitias esse pnuntiat. De mundo vero quid dicam? de quo ideas incorporeas, substantias, atomos & inane, ac talem quandam pugnantium inuicem minimum turbam in diem audiebam, & quod absurdorum omnium maxime fuit absurdum, de cõtrariis vnusquisq; quũ diceret, inuincibiles admodum rationes ac persuasibiles adferebat, vt nec ei q; calidum, nec ei qui frigidũ idem prorsus esse contenderent, contra quicq; hiscere potuerim, atq; id, quum tamen manifeste cognoscerem fieri nunq; posse, vt eadem res calida simul frigidaq; sit. P̃torsum igitur tale quiddam mihi accidebat, quale solet dormitantibus vt interdum capite annuerem, interdum contra abnuerẽ.

MANTIA.

Præterea quod multo erat istis absurdius, vitam eorum diligenter obseruans, comperi eam cum ipsorum verbis preceptisque summe opere pugnare. Eos enim qui spernendam censebant pecuniam auidissime conspexi colligendis diuitiis inhiare, de fœnore litigantes, pro mercede docentes. Omnia denique nummorum gratia tolerantes. Li vero qui gloriam verbis aspernabantur, omnem vitæ suæ rationem in gloriam referebant. Voluptatibus rursus omnes ferme palam incessebant. Clanculum vero ad eam solam libenter confluebant. Ergo hac quoque spe frustratus magis adhuc ægre molestique tuli. Aliquantulum tamen inde memet consolabar, quod una cum multis & sapientibus & celeberrimis viris ipse insipiensque essem atque vere adhuc ignarus oberrarem. Peruigilanti mihi tandem atque hisce de rebus mecum cogitanti, uenit in mentem, ut Babylonem profectus magorum aliquem ex Zooastri discipulis ac successoribus conuenirem, Audieram siquidem eos inferni portas carminibus quibusdam ac mysteriis aperire, & quem libuerit illuc tuto deducere, ac rursus inde reducere. Optime ergo me facturum putavi, si cum horum quopiam de descensu paciscens Tyresiam Bocotium consularem, ab eoque perdiscerem (quippe qui vates fuerit & sapiens) quæ vita sit optima, quamque sapientissimus quisque potissimum elegerit. Ac statim quidem exiliens quam poteram celerrime Babylonem versus recta contendi. Quo cum venio, diuersor apud Chaldaeorum quendam hominem certe sapientem atque arte mirabilem, coma quidem canum admodumque promissa barba venerabilem. Nomen autem illi fuit Mithrobarzanes. Orans igitur obsecransque vix exorauit, ut quauis mercede vellet, in illam me viam deduceret. At tandem homo me suscipiens primum quidem dies nouem ac viginti cum luna, simul incipiens abiit ad Euphratem, mane solem orientem versus perducens, ac sermonem quempiam longum mustitans, quem non admodum exaudiebant (quod in certamine præcones inepti solent)

volubile quiddam atq; incertum proferebat, nisi q; quodam vitus est inuocare dæmones. Post illam igitur incantationem ter mihi in vultum spuens deducit rursus, oculos nusq; in obuium quenq; deflectens. Et cibus quidē nobis glandes erant, potus autem lac atq; mulsum & Choaspi lymphæ, lectus vero in herba sub dio fuit. At postq; iā præparati satis hac diæta sumus, medio noctis silentio ad Tigridem me fluuium ducens, purgavit simul atq; absterxit, faceq; lustravit ac squilla, tum pluribus iridem aliis, & magicum simul illud carmen submurmurans, deinde totum me iam incantans, ac ne aspectris læderer circūiens, reducit domum, ita vt eram reciprocantem, ac reliquum iam nauigationi dedimus. Ipse igitur magicam quandam vestem induit, Medorum vesti vt plurimum similem, ac me quidem his quæ vides ornauit, claua videlicet, ac leonis exuviis, atq; insuper lyra. Iussit præterea vt nomen si quis me roget, Menippum quidem ne dicerem, sed herculem, Vlyssē, aut orpheum. Philo. Quid ita o Menippe? neq; enim causam aut habitus aut nominis intelligo, Menippus. Atqui perspicuum id quidem est, ac neutiq; arcanum. Nam hi qui ante nos ad inferos olim viui descenderant, putauit si me his assimilaret, fore vt facilius Acaci custodias fallerem, atq; nullo prohibente transire, utpote notior tragico admodū illo cultu emissus. Iam igitē dies apparuit, quū nos flumē ingressi in recessū incūbim⁹. Parata siquē ab illo fuerāt, cymba, sacrificia, mulla, & in id mysteriū deniq; qbuscūq; opuserat. Hæc postq; ergo, q̄ proptæ erāt iposui⁹, tū nos quoq; anxii ac vagientiū more lachrymātes ingredimur, aliquāti sp̄ qdē i fluuiō ferimur, deinde in syluā delati sumus, ac lacū quendā, in quē Euphrates cōdit, Tum hoc quoq; transmissō, in regionem quendā penim⁹ solā, syluosā atq; opacā, in quā descēdētes (pibat enī Mithrobarzanes) & puteū effodim⁹, & oues iugulam⁹, & foueā sanguine cōspargim⁹. At mag⁹ interī accēlā facēte

MANTIA.

ens, haud amplius iā summiſſo murmure, ſed voce q̄ poterat maxima clamitans, dæmones ſimul omnes conuocat, Pœnas, Erynnēs, Hecatē nocturnā, excelsāq; Proſerpina, ſimulq; polyſyllaba q̄dā nomina barbara, atq; ignota cōmiſcet. Statim ergo tremere omnia, & rīmas ex carmīe ſolū ducere, ac porro Cerberi latrat⁹ audiri, & iā res plane triſtis ac mœſta fuit. Ac protin⁹ q̄dem inferorū patebant plurima, lacus pyriphlegethon, ac Plutonis regia. Tum p̄ illū ſcendentes hiatū Rhadamanthū p̄modum metu reperim⁹ exiētū. Ac Cerberus primū quidē latrabat cōmouitq; ſeſe. At cū ego lyram celerrime correptā pulſaſſem, cātū ſtatim ſopitus obdormit, deinde poſtea q̄ ad lacū venim⁹, tranare fere nō licuit. Iam enī onuſtū erat nauigiū, & eiulatu certe plenū. Vulnerati, quippe i ea nauigabāt omnes, hic femur, ille caput, alius alio quopiā mēbro luxatus, vſque adeo, vt mihi certe ex bello quopiā adeſſe viderent. At optim⁹ Charō, quum leonis videret exuuias, eſſe me ratus Herculem recepit, tranſq; vexit libens, tū exeuntibus quoq; nobis monſtrauit ſemitā. Sed quoniā iam eram in tenebris, p̄cedit q̄dem Mithrobarzanes, ego autem a tergo cōtinu⁹ illi comes adhæreo, quoad in pratū quodā venim⁹ maximum, aſphodelo cōſitum, vbi circumfuſæ vndiq; mortuorum ſtridulæ, nos ſequūtur vmbrae. Tum paulo procedentes longius ad ipſum Minois tribunal acceſſim⁹. Erat ipſe q̄dē in ſolio forte quodā ſublimi ſedēs. Aſtabant autē illi Pœnae, Tortores, mali genii, furia. Ex altera pte plurimi quidā adducti ſunt ex ordine longa fune vincti, dicebantur autem adulteri, lenones, mœchi, homicidæ, adulatores, ſycophantæ, ac talis hominum turba quiduis in uita patrantium. Seorſum autem diuites ac fœneratores prodibant pallidi ventricoli, ac podagriaci, quorum quiſq; trabe vinctus erat, ferri pondere duorū talentorum impoſito. Nos igitur aſtantes, & quæ ſunt oīa cōſpici⁹, & q̄ dicunt, auſcultamus. Accuſāt aut noui

quidam atq; admirabiles rhetores. Philo. Quinam ergo hi per Iouem sunt, ac ne isthuc quidē te pigeat dicere? Menipp. Vmbras ne unq̄ istas noīti quas opposita soli reddunt corpora? Philo. Quid nī? Menipp. Hæ nos igitur quum primum functi vita sumus accusant, testantur, atq; redarguunt, quicquid in vita peccauimus, & sane quædā ex his dignæ admodū fide videtur, vtpote nobiscum versatæ semper, nostrisq; nusq̄ digressæ corporibus. Minos igitur curiosè quemlibet examinans impiorum, relegabat in cetū, pœnas ibi sceleribus suis dignas luiturum. In hos præcipue tamen incenditur, quos opes dum viuerent ac dignitates inflauerant, quiq; adorari se fere expectabant, nimirum perituram eorum superbiam saltumq; detestatur quippe qui non meminissent mortales ipsi, quum sint, se se bona quoq; mortalia consequutos. At nunc splendida illa exuti omnia, diuitias inquam, genus, munia nudi ac vultu demisso steterunt, tanq̄ somnium quoddam humanam hanc felicitatem recogitantes, adeo ut hæc dum conspicerer nimis q̄ delectatus fueri. Et si quem forte eorum agnoueram accessi, atq; in aurem silenter admonui, qualis in vita fuerat, quantopereq; fuerat inflatus, tum quum plurimi mane foreseius obsidentes, pulsi interim exclusiq; a famulis illius expectabant egressum. At ipse vix tandē illis exoriens puniceus, aureus aut versicolor, felices ac beatos se facturum salutantes putabat, si pectus dextranive porrigens, permetteret osculandam. Illi uero audientes ista moleste ferebant. At Minos quiddam etiam iudicauit in gratiam. Quippe Dionysium Siciliæ tyrannum multis et atrocibus criminibus & a Dione accusatum, & graui Stolicorum testimonio conuictum, Cyreneus Aristippus interueniens. Nā illū valde suspiciunt inferi, eiusq; plurimū ibi ualet autoritas, ferme iam Chimærae alligatū absoluit a pœna, asserens illum cruditorum nonnullos olim iuuisse pecunia. Tum nos a tribunali discedentes, ad supplicii

locum peruenimus. Vbi o amice & multa, & miseranda audire simul, ac spectare licuisset. Nam simul & flagrorū sonus auditur, & eiulatus hominum in igne flagrantium, tū rotæ & tormenta, catenæ, Cerberus lacerat, Chimæra dilaniat, crucianturq; pariter omnes, captiui, reges præfecti pauperes, mendici, diuites, & iam scelerum omnes poenitebat. Et quosdam quidem eorum, dum intuemur, agnouimus, videlicet qui nuper e vita discesserant. At hi se pudentes tum occultebant, nostrosq; subtrahebant aspectui aut si nos aliquando respiciebant, id seruiliter admodum abiectioneq; faciebant, atq; hi quidem q̄ olim putas onerosi, fastosiq; in vita! At pauperibus malorum dimidium remittebatur, & quū interquieuissent, denuo repetebantur ad poenam. Sed illa quoq; quæ fabulis feruntur aspexit, Ixionem, Sisyphum, Phrygiumq; grauitè affectum Tantalū, genitumq; terra Tytium, dii boni, quantum! Integrū stratus agrū occupabat. Hos tadē p̄tereuntes in campū venimus Acherusiū, vbi semideo s, heroidasq; reperimus, atq; aliam simul mortuorū turbā in gētes, tribusq; dispositam alios quidem vetulos, quosdā ac marcidos, atq; (vt Homerus ait) euanidos, alios vero iuueniles & integros, & hos potissimū ob illam condiendi efficaciam. Aegyptios. Verū dignoscere quemlibet haud proclive fuit, adeo nudatis ossibus omnes erant inuicē simillimi, nisi q; vix tandē eos diu intendentes agnouim⁹. Quippe conferti consistebant obscuri atq; ignobiles, nullumq; seruantes amplius pristinae formæ vestigium. Cum igitur multi simul ossi consistenterent, inuicem omnino similes, qui terrificū quiddam per cauos oculorum orbes transpicerent, dentesq; nudos ostenderent, hæsitabam certe mecum, quonam signo Therisitē a Nireo illo formoso discernere aut mendicū Irum a Phaico rege, aut Pyrriam coquum ab Agamemnone. Quippe quibus iam nihil veteris permansit indicii, sed ossa fuerunt inter se similia, incognobilia, nullis inscripta

titulis, nulliq; vnq; dinoscenda. Hæc igitur spectanti mihi
hi persimilis hominum vita pompæ cuiusq; longæ vide
batur, cui præsit ac disponat quæq; fortuna, ex his q; pō
pam agūt diuerfos, varioq; cuiq; habitus accommodās.
Alium siquidem fortuna deligens regiis ornat insignibus,
& tyaram imponens. & satellites addens, & caput diade
mate coronans. Alium serui rursus ornatum induit, hunc
formosum effigiat, hunc deformem atq; deridiculū fingit.
Nam omnigenum, vt opinor, debet esse spectaculū. Quin
habitus quorundam plærunq; in media quoq; pompa de
mutat, neq; perpetuo eodem sinit ordine, cultuq; progre
di quo prodierant. Sed ornatu commutato Croesum quid
dem coegit serui, captiuq; vestes induere. Meandrium au
tem olim inter seruos incidentem, Polycratis vicissim or
nat tyrannide. Et aliquantisper quidem eo cultu permit
tit vti, verum vbi iam pompæ tempus præterit, appara
tum quisq; restituens, & cum corpore simul exut⁹ amictu
qualis ante fuit efficitur, nihilo a vicino differens. Quidā
tamē ob inscitiam, quū suos fortuna cultus exigit, ægre fe
runt atq; indignantur, tanq; propriis quibusdā bonis pri
uati, ac nō potius alienis, quibus paulisper vtebātur, exuti.
Quin in scæna quoq; vidisse te plerunq; puto histriones
istos tragicos, q; (vt fabulæ ratio possit) mō Creōtes, mō
Priami fiūt aut Agamēnones. Idemq; (si fors tulerit) pau
lo ante tam grauē Cecropis, aut Erechthei formā imitat⁹,
paulo postea seruus, poera tubente, progreditur. At quū fa
bulæ iam finis affuerit quisq; auratas illas vestes exutus,
personā deponens, & ab altis illis crepidis descendens, pau
per atq; humilis obambulat, haud amplius Agamemnon
ille Atreo prognatus, aut Creon Menecæi filius, sed Pol⁹
filius Chariclei Suniensis, aut Satyrus filius Theogito
nis Marathonius. Sic se mortalium res habent, quemad
modum mihi tum spectanti videbatur. Philo. Dic mihi
Menippe, isti qui magnificos, altosq; tumulos habent su

per terrā, & colūnas, imagines, titulos, nihilo ne sunt apud
 inferos plebeis quibilibet umbris honoratiores! Menipp.
 Nugaris tu quidem, nam si vidisses Mausolum, Carē il-
 lum dico pyramide celebrē, sat scio, nunq̃ ridere desisses,
 ita ī antrum quoddam abstrusum despectim abiectus est,
 in reliqua mortuorum turba delitescens. Hoc tantum cō-
 modi mihi videtur ex monumento referre, q̃ imposito
 tanto pondere laborat magis & premitur. Nam cum Aea-
 cus o amice locum cuiq̃ metitur, dat autem cui plurimū
 haud amplius pedem necesse est eo iacere contentū seseq̃
 ad loci modum contra here. At uehementius multo risi-
 ses, opinor si reges hosce nostros, satrapasq̃ uidisses apud
 eos mendicantes, & ut salamenta vendentes, aut primas
 ipsas literas, vrgente inopia profitentes, & quemadmodū
 contumeliis a quouis afficiantur, atq̃ in faciem cēdantē,
 perinde atq̃ vilissima mancipia. Itaq̃ Philippum Mace-
 donem conspiciatus, continere me certe non potui. Osten-
 sus est mihi in angulo quodā detritos calceos mercede re-
 sarcienti. Quin alios præterea multos erat videre mendi-
 cantes in triuiis, Xerxes videlicet Darios, ac Polycrates
 Philo. Admiranda narras ista de regibus, peneq̃ incredi-
 bilia. Socrates autē quid facit! ac Diogenes, & si quis est sa-
 pientū alius Menipp. Socrates profecto etiam ibi obuerfa-
 tur, omnesq̃ redarguit. Versatur autem cum illo Palame-
 des, Vlysses & Nestor & quisquis ē ali⁹ iter defunctos gar-
 rul⁹. Instantur autē illi etiāmnū, atq̃ intumescunt exhausto
 veneno crura. At optimus Diogenes Sardanapalo victi-
 nus Assyrio, Midæq̃ Phrygio, atq̃ aliis item pluribus ex
 istorū sumtuosorū numero, manet, quos cū eiulantes au-
 dit, veteris fortunæ magnitudinē recogitātes & ridet, & de-
 lectatē, ac supin⁹ cubās ut plurimū cātāt, aspa nimis atq̃ ī-
 lucunda uoce illoꝝ eiulatus obscurās adeo, ut id ægre ferē-
 tes nec Diogenē ferre ualentes, de mutāda sede deliberent.
 Phi. De his iā satis qdē cæterq̃ quodnā illud decretū, est qd̃

MANTIA.

initio dixerat aduersus diuites esse sancitū? Menipp. Bene admones. Nescio enī quo pacto quū hac de re dicere pposuissē, ab instituto sermone procul aberrauī. Dū igitur ibi versabar magistratus cōcionē aduocauerunt, his videlicet de rebus, quæ in cōmune conducerent. Conspiciēs ergo multos concurrere, me quoq; cū illis simul inmiscēs vnus de numero eorū q in cōcione aderāt, efficior. Agitata sunt igit & alia multa. Postremo vero de diuitib⁹ negotiū, in quos posteaq plurima fuissent obiecta, violentia, superbia, fastus, iniuriæ, assurgens tandē ex populo primas quēdam huiusmodi decretū legit. Qm, iuquit, multa diuites ppetrant in vita rapientes, ac vim inferentes inopesq; omni modo despectui habentes, Curiaē, populoq; uisū est, ut quū functi vita fuerint, corpora qdem eorum poenas cum aliis sceleratorū corporibus luāt, aīæ vero sursum remissæ in vitā, in asinos demigrent, donec in tali rerū statu quinquies ac vices decē annorū milia trāsegerint, asini semper ex asinis renati, onera ferētes, atq; a pauperibus agitati. De in ut liceat illis e vita excedere. Hanc sententiā dixit Caluarius, patre Aridello, patria manicensis, tribu Stygiāna. Hac igitur lege recitata, approbauerunt principes, sciuit plebs, adfremuit Proserpina, allatrauit Cerberus, sic enī rata quæ inferi statuūt, authenticæ fiunt. Quæ igitur in concione agebantur erant huiusmodi. Tū ego statī, cuius gratia venerā, Tyresiā adeo, atq; illi re uti erat, ordine narrata, supplicauī, ut mihi diceret, quodnā optimū vitæ genus putaret. Hic vero subridens (est aut seniculus quispiā cæcus, pallidus, voce gracili) o fili inq̃t, cām tuæ pplexitatis scio a sapientibus istis pfectam, haudquaq; idem inuicē iisdem de rebus sentientibus, verum haud fas est id tibi p loqui, siquidem quod Radamanthus interdixit. Nequaquā inquam o patercule, sed dic amabo, neq; me contemnas, q in vita te etiā ipso cæcior oberro. Abducens ergo me, procul ab aliis auferens, ad aures mihi inclinans, optima

est, inquit, idiotarum, priuatorumq; vita, ac prudentissi-
ma. Quamobrem ab hac vanissima sublimium consyde-
ratione desistens. Mitte principia semper ac fines inquire-
re, & vafros hosce syllogismos despuens, atq; id genus oīa
nugas aestimans, hoc solum in tota vita persequere, vt p̄
sētibus bene cōpositis minime curiosus, nulla re sollicit⁹
q̄ plurimū potes hilaris vitā ridensq; traducas. Hæc quū
dixisset, rursus Asphodelorum in pratum sese corripuit.
Ego igit̄ (nam & nunc vesper erat) age inquam o Mithro-
barzane quid cunctamur? an non hīnc rursus abīmus in
vitam? Ad hæc ille, confide inquit o Menippe, breuem
quippe facilēq; tibi monstrabo semitā, & me protinus ab-
ducens in regionem quandam magis priore tenebricosam
manu procul ostendens subobscurum tenuēq; ac veluti p-
rimam influens lumen, illud inquit Torphoni templum
est, atq; illac ad inferos e Boetia descenditur. hac ascendas
atq; ilico fueris in Græcia, Ego igit̄ hac sermone gauisus,
salutato mago difficile admodū p angustas ātri faces sub-
repens, uescio quo pacto, in Lebadiam perueni.

F I N I S.

VITARVM

Philosophorum seu uitarum auctio, latina facta
Nicolao Beraldo interprete. Interloquuntur
Iuppiter. Mercurius Emptor.

Iuppiter.

V quidem scamna dispone, locutiq; præpara venientibus. At tu adductos huc philosophos in catasta statue, sed comptos prius, ut pulchri, decetescq; appareant, multosq; inuitent emptores. Tu vero Mercuri preconem age, & quod recte feliciterq; cedat nobis, emptores ad forum conuoca, q̄primum ut adsint, quādo philosophos cuiusuis generis, atq; instituti adducturi sumus. Porro si quis presentes nūmos non habeat, soluet postea dato prius fideiussore. Mercurius. Adsunt quidem multi a nobis neutiq; diutius remorandi. Iup. Vendamus igitur. Mercurius. Quem uis primum omnium adducamus? Iup. Comatum hunc ionicum. Nam austerum nescio quid præ se fert, ac venerādū Mer. Hunc cū Pythagoricū dicis? Descende tu ergo, tecum qui conuenerunt prebe conspiciendum. Iup. Age clama. Mer. Vitā optimam uendimus ac grauissimam. Quis emptor erit? Quis supra hominem sapere uult? Quis nos se vniuersi Harmoniam? Quis reuiuiscere? Emptor. Hic quidem non utiq; ingenerosa est facie. Sed quid nouit potissimum. Mercurius. Arithmetica, Astronomia, prodigiosa doctrinā, Geometria, Musicā diuinationem Summum certe vatem vides. Emp. Licet ne hominem interrogare? Mer. Interroga tu bonis (quod dicitur) aulibus. Emp. Cuias es tu? Pythagoras. Samius. Emp. Vbi eruditus? Pytha. In Aegypto, ab iis, qui Aegyptum incolunt, philosophis. Emp. Age vero, si te emero, ecquid me docebis. Pytha. Nihil docebo, sed reminisci faciam. Emp. Quomodo tandem? Pytha. Quum tuam ipsius animam expurgauero, eiq; sordes omneis eluero. Emp. Sed fac me purgatum esse. Qua ratione id efficies? Pytga. primum

AVCTIO.

omnium quiete silentioq; opus est diuturno, perpetuaq;
annorum quinq; taciturnitate. Em. At tibi o bone melius
sit Croesi filiū instituere. Mam quod ad me attinet, loqui
ego, non autem statuæ instar perpetuo silere volo. At qd
post tā diuturnum tandem quinquennitq; silentium? Py
tha. In musica. Geometriaq; exercebere. Emptor. Belle di
cis. Siquidam citharædum prius, dein philosophum esse
oportet. Pytha. adhæc numerare etiam. Em. Et iam quoq;
scio numerare. Pythagor. Quo modo numeras? Emptor.
Vnū, duo, tria, quatuor. Pytha. Vides ne ea quæ tibi qua
tuor esse videntur, esse decem? absolutumq; quempiam ex
his trigonon fieri, ac iusiurandum nostrum? Empt. Nunq̃
hercle iuramentum hoc quaternarium audiui, neq; sermo
nes eiusmodi sacros ac diuinos. Pyt. Postea scies o hospes,
quænam sit terræ, aeris, aquæ, ac ignis vectatio, & q̃ sint
forma, quoq; modo moueantur. Empt. Est ne aliqua igni,
aeri, aquæ forma? Py. Et manifesta quidē. Neq; enim ifor
mia ac sine figura moueri possunt. Nosces præterea de
um & numerum esse & harmoniam. Emptor. Mira dicis.
Pythagor. Adde his, quod alium videri, alium vero esse te
scies, qui vnum esse te putas. Empt. Quid ais, alius ne sum,
non hic qui te alloquor? Pytha. Nunc quidem is qui es, at
quodam alio corpore, alioq; nomine videbare, atq; itidena
olim in aliud transibis corpus. Emp. Hocine ais? Immor
talem fore me in varias mutatum formas? Sed de his satis
superq;. Quænam vero tibi victus ratio? Pyth. Ex animati
tibus nullum comedo, ab alio nullo, nisi a fabis abstineo.
Empt. Cur vsq; adeo a fabis abhorres? Pyt. Non abhorreo
ego, sed sacrum quiddam sunt, mira q; eorum natura est.
Nā primū qdē nil aliud q̃ semē sunt, q̃ si viridē adhuc fa
bā exueris videbis pudendis, virilibusq; nescio quid sile.
Decoctā vero si noctib⁹ aliquot lunæ exposueris, sangui
nē ex ea facies, quodq; mai⁹ Athenicisib⁹ mos est fabis ma
giltrat⁹ eligere. Empt. Pulchre oīa ac plane diuinit⁹ dixti.

Cæterum exultor, quãdo nudum te videre cupio. O Hercules aureum est huic femur, non homo est, sed immortalis quispiam deus esse videtur. Quapropter eum omnino emam. Quanti eum facis? Mercurius. Decem minis. Emp. Ego tanti emo, precium accipe. Iupp. Scribe emptoris nomen simul ac patriam Mer. Italicus quispiam esse videtur o Iuppiter nimirum ex iis qui Crotonem, ac Tarentum, ac magnã graciã incolunt. Quanq̃ non vnus, sed pene trecenti eum sui commodi gratia emerint. Iuppiter. Abducant illum, nosq̃ alium euocemus. Mercurius. Visne squalidum illum Ponticum? Iuppit. Prorsus. Mercurius. qui peram ex humero suspensam gestat? descende. Ades ac sedes has circumi. Vitam virilem vendo, vitam optimam generosam ac liberam vendo, philosophum liberum quis emet? Emp. O prece quid ais tu, vendis hominem liberũ? Mercurius. Vendo ego Emp. Deinde nihil times ne plagil accusatum in Areopagitarum iudiciũ quis te vocet? Mercurius? Nihil hic auctionem curat, quoniam se omnino liberum esse putat. Emptor. Quis eo vti velit vsque adeo sordido atq̃ infelicitè iacenti, nisi fossorem eum, aut lixam quis forte facere velit. Mercurius. neq̃ id modo, sed & si attulisse eũ pro domus vestibulo statueris quouis cane fideliorẽ eum inueneris. Est sane huic canis nomen Emp. Cuias? quamue artem proficetur? Mercurius. Roga tu hominem, ita enim optime feceris Emp. Eius timeo austeritatem ac tristitiam, ne me allatret accedentem, ac p Iouẽ mordeat. Videsne vti is baculũ sustulerit, contaxerit supercilia, ac iracundũ quiddã minabundumq̃ aspiciat. Mercurius. Ne time. mansuetus est ac benignus. Emp. Hoc primum o optime. Cuias es? Dioge. Vndeus. Emp. Quid ats? Dio. Mundi ciuem vides. Emp. Imitarisne quẽpiam? Dio. Herculem. Emp. Cur tu itaq̃ leontinam (ut ille) pellem non induis? Nam baculo quidem illi nihiles dissimilis. Dio. Penula hæc mihi leontina pellis est. Pug

AVCTIO

no vero vt ille, aduersus voluptares, sed vltro & a nemine iussus, vt qui vitam malim expurgare. Emp. Pulchrū ita me deus amet institutum. Sed quid te nosse dicemus? aut quam artem tenes? Dio. Liberator sum hominū? & morborum animi medicus, veritatisq; omnino ac libertatis propheta esse cupio. Emp. Age o propheta. Cæterum si te esmero quo me tandem modo docebis? Dio. Primum quidem te adsumens, & delicias exuens tuas, teq; in egestate claudens penula induam, post laborare cogam humidor mientem & aquā bibentē, teq; non exquisitis, sed obuiis primum eduliis explere, pecunias vero si quas habeas aurore me in mare proicies, vxorem non curabis non liberos, non patriam tibiq; ea omnia nugæ videbuntur. Res linquēs vero paternam domum, aut sepulchrum aliquod habitabis, aut desertam turrim, aut etiam dolium. Pera vero tibi erit lupinis plena, librisq; intus & in tergo scriptis, atq; ita maximis regibus feliciorē esse te dices. At te si qs aut flagellet, aut torqueat eorum nihil esse tibi durum molestūq; existimabis. Emp. Quid ais? Flagella mihi nihil fore dura ac molesta. Neq; enī testudinis aut carabī corio tegor. Dio. Euripidis illud, paucis mutatis imitaberis. Em. Quid tandē? Dio. Mens quidē tibi dolebit, at lingua nequaq;. Tibi vero adesse hæc debent. Impudentem te esse oportet ac audacē, cunctisq; & principibus & priuatis conuictari. Eo enī modo te suspicient, magnanimumq; esse cōfident. Barbara vero tibi vox erit absonaq; locutio, ac plane canina, facies intenta, ingressus vero eidem conueniens. ferina deniq; agrestiaq; oīa. Pudor vero, æqtas, modestiaq; procul esto, ruboremq; oīno e fronte deradito. Hoīm conuentus ac conciliabula, mundinasq; seq̃re, inq; iis sol⁹ atq; incōicabilis esto, non amicum, non hospitem quempiam admittens. His enī fere magistratus soluitur. Cunctis vero videntib⁹ ea audacter facito, quæ nemo solus priuatimq;

faceret. Venerem quoque tibi quod maxime ridiculam eligito,
 ac denique vel Polypum, si tibi videtur, crudum sepiumve
 comedens morere. En tibi nos hanc felicitatem conciliamus?
 Emp. Apage sis, scelesti enim sunt haec non humana, quae
 dicis. Diog. Sed quod maxime facilia o noster, & ad quae cuius
 vis peruenire promptum sit. Non enim eruditione, non
 studiis tibi, nugisque eiusmodi opus erit, sed brevis compen-
 diariaque haec tibi ad gloriam via fuerit. Nam seu priuatim
 agas, ac tinctor, coriarius, salsameutariusue, aut faber, aut
 nummularius, nihil omnino prohibebit te esse admirabi-
 lem, modo non desit impudentia atque audacia, recteque in-
 quemuis obprobria iactare didiceris. Emp. Nihil mihi per-
 fecto in hac re tua opera opus est. Naucler? vero forte aut
 olitur per oportune fueris, si hic duobus ad summum obo-
 lis vendere te mihi velit. Mercu. Hunc tu accipe, nihil enim
 iucundius nobis, quam ab obturbatore isto, clamorosoque ac mas-
 ledico liberari. Iupp. Alium voca Cyrenaeum illum pur-
 puratum, ac coronatum. Mercu. Adeste cuncti, atque diligenter
 auscultate, est haec quidem sumptuosa res, ac diuitibus
 aptissima. Vita haec est suavis ac ter beata. Quis delicias
 expetit? quis delicias summas emere vult? E m. Veni tu &
 dic quid nosti, ego enim te etiam, si quidem utilis mihi fu-
 eris. Mercurius. Ne obturba quaeso, hominum o optime,
 neque interroga. Parum enim sobrius est, neque tibi quicquam com-
 mode responderit, ut qui lingua sit lubrica (vides enim) ac
 titubante. Emp. Ecquis sanus corruptum hunc ac neque ser-
 uum emerit? quae vero vnguenta olet? ut lubricum quiddam
 incedit? Verum dic tu Mercuri, quid nouit hic potissimum?
 Mercu. Est hic omnino quidem in victu dexter, compota-
 tionibusque ac comestationibus tibi cunctis quod maxime ido-
 neus, aptissimus profecto amator cuiuspiam ac perduto do-
 mino, praeterea condiendorum bellariorum egregie gna-
 rus, obsonaturusque experientissimus, atque omnino volupta-
 tis iucundiorisque vitae professor, eruditus quidem est Athe-

MANTIA.

nis, serulit vero tyrannis Siculis, a quibus vehementer colebatur. instituti vero eius caput est omnia contemnere, omnibus uti, ac voluptatem vndecunq; venari ac expetere. Emp. Quæredus tibi quispiam alius ex opulentis istis optimeq; nummaris hominib⁹, quādo ego emendæ huic vitæ hilari haud sum idoneus. Mercu. Ociosus quantum video, o Iuppiter nobis hic supererit. Iup. Traducito hunc atq; alium adducito, imo vero duos istos, nempe ridētem illum ex Abderita, & flentem alterum Ephesium. Nam vtrunq; simul vendere certum est nobis. Mercu. Descēdite huc, atq; in medium procedite. Optimas vitas vendo, sapientissimos omnium philosophos vendo. Emp. O Iuppiter quæ est hæc varietas! Hic ei ridere nō cessat, alter vero lugere quempiam videtur, iugiter enim atq; vbiq; lachrymas fundit. Quid hæc o noster sibi volunt! Quid rides! Democrit⁹. Rogas! quoniam quæ agitis vos ridicula mihi videntur omnia, vosq; præterea ridiculi. Emp. Quid ais! Num nam nos omnes rides, nostraq; omnia vsq; adeo paruipēdis! Demo. Ita habet, serium enim in eis nihil, inania vero cuncta, atomorumq; abūdantia, infinitaq; multitudo. Emp. Non ita quidem, sed tu vt vere dicā, inanis es ac plane imperitus. O quæ est hæc contumelia! haud unq; ridendi finem facies! Tu uero quid fles o optime, multo enim melius puto te alloqui. Heraclitus. Quoniam o hospes miserandæ mihi res eunctæ mortalium esse uidentur, nihilq; in eis esse non fragile, idcirco me miseret uestri, & præsentia haudquāq; mihi magna uidentur, futura uero omnino misera. Dico uero conflagrationes atq; uniuersi calamitatem. Horum idcirco misereor. Nempe quod nihil est in eis stabile, sed eūcta miscentur inter se ac conuoluuntur, ac nihil differt uoluptas a molestia, peritia ab imperitia, magnum a paruo, & sursum deorsum circuncurrit, & ultro citroq; ceu in æui huius ludicro transeuntia.

VITARVM

Emp. Quid est æuū? Heraclitus. Puer ludens talis, accō-
rendens. Em. Quid suūt hoīes? Hera. Dī mortales. Empt.
Quid dī? Hera. Hoīes immortales. Em. Enigmata dicis. O
noster, & griphos connectens, quēadmodū & Apollo ni-
hil, vt vere dicam, explicas. Hera. Nam vos oēs ne pili qui-
dem facio. Em. Nemo itaque sanus te emerit vnq̃. Heracli.
Ego vero oīb⁹ gregatī flere iubeo, emētibusq̃, & non emē-
tibus. Em. Hoc malum haud multū distat ab insāia, quā
propter neutrum horum emere certum est. Mercu. Inutis-
les & ii nobis super sunt. Iup. Tu alium vende. Mer. Athe-
ntensē ne illū facundū hoīem? Iup. Prorsus. Mer. Huc ades
vitā bonā & prudentem vendimus, quis emet sanctissī-
mum hunc philosophū? Em. Dic mihi, quid maxime no-
sti? Socrates. Pueros amo, perbelleg amoris numeros oīs
teneo. Em. Qui igitur emam te, qui pædagogō egeam for-
mosissimi mī filii? Socra. Ecquis mē vno aptius formoso
cuiuspiam puero adesse possit? Nam non ego amo corpora,
sed aīam esse pulchram puto, siquidem & si mihi formos-
issimi pueri deponātur, ac sub eadem stragula iaceant, au-
dies eos indignum se nihil a me pati affirmantes. Emptor.
Quis hæc tibi credet? scilicet cum pueros ames, nihil te p-
ter animam curare? præsertim in tanta licentia, nempe eo-
dem lecto iacentem. Socra. Iuro equidem tibi, & canem &
platanum hæc ita esse. Emp. O hercules, quodnam est hoc
iusturādum, quæ ve deorum absurditas? Socra. Quid ais?
putas ne canem deū non esse, nescis qualis sit in Aegypto
Anubis, in cælo sirius, & apud inferos Cerberus? Em. Re-
cte dicis, at nō aduerteram, sed quam tandem vitam agis?
Socra. Ego. q̃ mihi ipsi ciuitatem condidi habito. Repub.
vero quadam peregrina vtor, & mihi ipsi leges facio. Emp.
vnum aliquod ex tuis placitis audire cupio. Socrat. Audi
maximum quippiam, quod de sceminis sentio. Existimo
enim nullā ex eis vnus, sed cuiuscūq̃ esse debere. Emptor.
Quid ais, sublatas ne leges de adulterio? Socra. Per Iouem

AVCTIO

ac omnem de eis curam, inanemque diligentiam. Em. Quid vero de formosis tempestiuisque pueris existimas? Socrat. Osculum ii præmii vice viris claris ob egregium aliquod ac memorabile facinus ultro dabunt. Em. Papæ, quæ hæc est liberalitas? F. Cæterum quod nā est tuæ huius sapientiæ caput? Socra. Ideæ & horum omnium exemplaria. nā eorum quæcunque vides, terræ, atque eorum quæ super terram sunt, cœli, maris, imāgines quædam sunt occultæ, extra vniuersum. Emp. Vbi sunt? Socra. Nusquam, nam sicubi essent, non essent. Emp. Non video hæc quæ dicis exemplaria. Socra. Nil mirum, cæcus enim es mentis oculo, ego vero omnium imāgines video, teque ipsum inuisibilem, & me alium, & omnino gemina omnia. Emp. emendus es igitur sapiens usque adeo cum sis, atque acuta acie, age quāti, aut quid a me precii petis? Mercur. Da duo talenta. Empt. emi ego quāti dicis, argentum vero iterum persoluam. Mercuri? Quid est tibi nomen? Em. Dioni Syracusano. Mer. Age accipe id quod tibi cedat foeliciter. Epicureum te voco, quis emere hunc uult? est hic quidem ridentis illius discipulus, itemque ebriosi alterius, quos pauloante indicabam. Porro unum quiddam plus illis nouit, quatenus impius magis est, cætera iucundus, & gulæ amicus. Emp. Quanti? Mercuri? Duabus minis. Emp. Accipe, at uideam oportet quibusnam potissimum edultis gaudeat. Merc. Dulcibus maxime gaudet atque mellitis, maximeque expetit caricas. Emp. Facile hoc emam itaque illi ficum massas. Iuppi. Alium uoca, illum, scilicet dera sum & feuerum stoicum. Merc. Recte dicis, nam multi eorum qui ad forum conuenerunt, eum ipsum expectare uidentur. Ipsam ueritatem uendo, uitam perfectissimam uendo, quis unus omnia nosse uult? Emp. Quid hoc? Mercur. Nempe quod solus hic sapiens, solus pulcher, solus iustus, fortis, rex, rhetor, diues, legislator. Denique quid non? Emptor. Num nam o bone & coc? solus est? & per Iouem

VITARVM

tinctor, coriarius, faber, atq; id genus alia? Mercurius. Ita
 uidetur. Emptor. Veni o bone ac mihi emptori dic quis
 nam sis, atq; illud quidem primū, nūnam graue tibi sit q
 uenalis sis ac seruus. Chry. Nequaq;. nam hæc in potestate
 nostra quidem non sunt. Porro quæcunq; in potestate
 nostra non sunt, indifferentia esse necesse est. Emptor. Nes
 scio quid dicas. Chrysippus. quid ais? nescis quod quædā
 sunt proegmena, alia uero rursus apoproegmena? Emp.
 Ne nunc quidem intelligo. Chrysippus. Nil mirum vt qui
 eiusmodi nominibus nostris assuetus non sis, neq; cōpre
 hendendi vim habeas. Stultior vero quispiam, atq; in
 logica speculatione versatus, non tantummodo hæc no
 uit, sed & quid sit accidens, & quid præter accidens, qdq;
 & quantum inter se differant. Emptor. Ne graueris p phil
 losophiam obsecro hæc verba nobis exponere. nam nes
 scio quo modo obstupui eiusmodi verborum sono. Chry
 sippus. Perlibenter quidem, citraq; inuidiam omnem. Nā
 si quis claud⁹ eo ipso quo claudicat pede in lapidem forte
 impegerit ac vuln⁹ aliq^d ex occulto acceperit, habebat is q
 dē cōtingens, nimirū claudicationē, vuln⁹ uero qd postea
 accepit præ cōtingens. Em. O mirū hoīs ingenium! Quid
 uero aliud potissimum nosti? Chry. Verborū laqueos, q
 bus implico mecum differentes, atq; eorum ora obturo &
 ad silentium adigo deu iniecto illis freno. Hæc autem fa
 cultas celebratus syllogismus vocatur. Emp. Hercules. In
 expugnabilis cuiuspiam, ac violenti nomen dicis. Chry.
 Audi igitur. Est ne tibi filius? Emp. quid ni. Chry. Hunc
 igitur si forte iuxta fluuium errantem crocodilus deprehē
 dat rapiatq;, mox redditurum se tibi eundem promittat,
 Nempe si quid statuerit de reddendo tibi filio vere dixe
 ris, quid eum dices statuisse? Emptor. Rem queris haud
 quaq; dictu facilem. Nam dubito vtro dicto filium recipi
 am, verum tu per Iouem respondens, mihi filium serua

ne prius occupatus a crocodilo uoretur. Chrysippus. Confide Nam alia mox ex me disces. haud paulo magis mira. Emptor. Quæ tandem? Chrysippus. metentem dominantem, exindeq; electram, atq; obducta illum facie. Emptor. quemnam illum obductum, aut quam electram dicis? Chrysippus. Electram illam indyram Agamemnonis filiam, quæ eadem simul & nouit & non nouit. Nam quum ei proxime adstaret Orestes ignotus adhuc, nouit quidē Orestem, ut qui frater eius esset, qui vero is Orestes esset ignorabat. Obductum uero illum, maximeq; admirandum sermonem audies. Nam hoc mihi responde. nosti tuum ipsius patrem? Empt. certe. Chrysip. quid igit si quem admoneam tibi velata facie interrogemq; hūccis ne nosti? quid dices? Emptor. nimirum haud nosse me. Chry. Atqui erat is pater tuus. Quare si hunc iguoras, patrē etiā manifesto ignoras. Em. non quidē at is si reuelata facie fuerit, id qd res est sciā. Cæterū quorsum tandem hæc tua sapientia? aut qd tū potissimū facies, simul atq; summū virtutis fastigiū fueris assecutus? Chry. Circa primigenia versabor, diuitias dico, sanitatē, atq; id gen⁹ alia. Porro necesse ē pri⁹ sūmo studio ac labore libris iis subtilib⁹ incubuisse, scholia cōgerere, ac solœcismis absurdisq; verbis impleri, quodq; præcipuum est, haud fas est sapientem te fieri, priusq; elleborum ter biberis. Emptor. Generosâ hæc omnia, planeq; virilia. Cæterū auarum, abiectumq; esse ac fœneratorem, adesse enim tibi hæc omnia video, numnam eius esse dicemus, qui elleborum biberit? aut absolutam quampiam virtutem fuerit assecut⁹. Chrysippus. Certe, soli enim sapienti fœnerare licet. nam cum eius proprium sit mun⁹, colligere, fœnerare uero atq; usuras supputare, haud multum a colligendo abesse videantur, manifestum hoc non minus sapientis esse, q̃ illud. neq; hoc simpliciter quidem, neq; enim ei ysuras modo

accipere licet, sed vsurarum etiam vsuras. Alioqui igno-
ras, ex vsuris quasdam priores esse, quasdam posteriores,
perinde atq; illarum foetus! Iam vero vides quid efficiat
syllogismus. nam si vsuram primam accipiat, accipiet &
secundam. Atqui primam quidem accipiet, accipiet ergo
& secundam. Emptor. eadem ergo dicam? oportet de mer-
cede, quam ab adulescentibus accipis, quum manifestum
sit sapienti soli virtutem premii loco esse. Chrysippus.
sapere incipis. non enim mea ipse, sed dantis gratia mer-
cedem accipio. nam quum ex hominib; hic profusus sit,
ille contra continens ac comprehendens, ego me ipsum qd
dem exerceo, comprehensor vt sim, discipulum vero, vt
sit profusus. Emptor. At qui contradicebas discipulum qd
dem comprehensorem, te uero solum diuitem, effusum.
Chrysippus. Rides o noster, at vide ne syllogismo, qui de
monstrari nequeat, te configam. Emptor. ec' quid ab iis
tuis iaculis periculi grauis esse potest? Chrysippus. Per-
plexitas, silentiū, animi stupor, ac mentis eversio: quodq;
omnium maximum, ego te, si velim, esse lapidem conui-
cero. Emptor. Quomodo lapidem? non enim Perseus
o optime esse videris. Chrysippus. Hoc modo, lapis num
nam corpus est. Emptor. Certe. Chrysippus. quid vero
animal, nonne est corpus? Emptor. Fateor. Chrysippus.
Tu vero an non animal? Emptor. Ita puto. Chrysippus.
lapis es igitur, corpuscum sis. Emptor. non ita, sed resol-
ue me per Iouem obsecro, meq; denuo hominem ex lapide
de facito. Chrysippus. Haud difficile id quidem. Sed tu
homo iterū esto. Dic mihi omne corpus est animal? Em-
non. Chrysi. quid vero lapis? animal? Emp. non. Chrysi.
Tu vero an nō corp⁹ es? Em. Sū. Chry. Corp⁹ vero cū sis,
an nō es aīal? Emp. Certe. Chrysi. Non igit lapis es aīal
cū sis. Emptor. O recte factum! vt mihi nuper crura ceu
Niobes quondam, perfrixerant, ac pene saxea facta sunt

AVCTIO

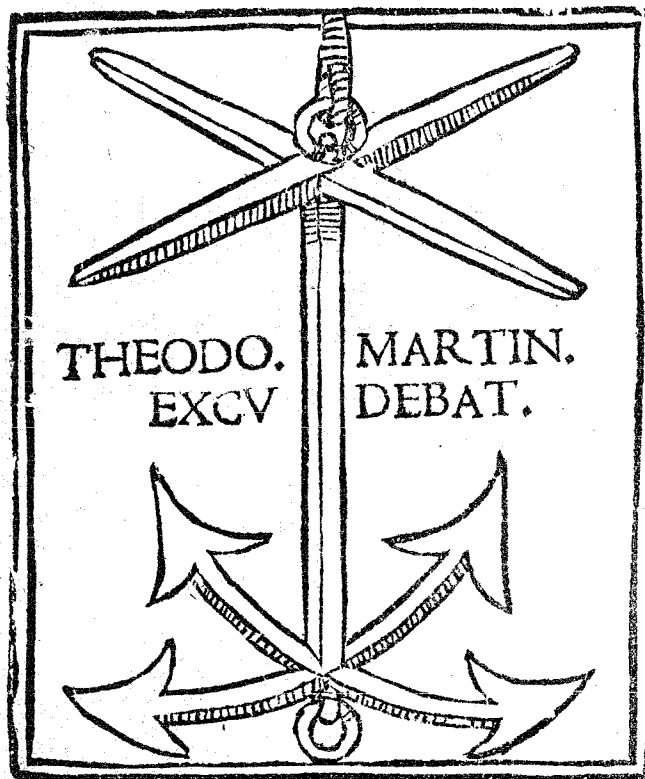
Emam te Idcirco. quanti? Mercur. Minis duodecim. Em. Accipe. Mercur. Solus ne eum emisti? Emp. Non per Iouē solus, sed et omnes quos vides. Mercur. Multi profecto valis disque humeris, ac metentis sermone digni. Iupp. Ne cessa alium accerse. Merc. Peripateticum te dico, te inq̃, pulchrū ac diuitem. Emite prudentissimum hunc, rerumq; omnium peritissimum. Emp. Qualis nam est? Merc. Modest⁹, æquus, victu temperans, quodq; omnium maximum duplex. Emp. Quid ais? Alius ne extrinsecus, atq; intrinsecus alius? Mercur. Quare hunc si emeris, memento exteriorem hunc atq; interiorem vocare. Emp. Quid vero novit potissimum? Mercur. Triplex bonum esse, animæ, corporis, ac fortunæ. Emp. Humana sapit, quanti est? Mercur. viginti minis. Empt. Magnum id quidem. Mercur. Non o beate, etenim pecuniæ quippiam habere videtur, quare causam haud dices, quin emas protinus. Discesq; primum ab eo etiam, quod annos viuat culex, quantoq; interuallo a sole distet maris profundum, & quæ nam sit ostrea & vita. Empt. quæ hæc est diligentia, atq; exacta doctrina? Mercur. quid vero si & alia audias multa, longe iis acutiora? Nimium de semine, ac generatione, de hominis in utero formatione, & quod homo quiddam sit risibile, alius vero neq; risibile sit animal, neq; fabricæ aptum, neq; natatilis. Emp. Crauissima hæc sunt omnia, vtileq; (quas dicis) disciplinæ, quapropter emo eum viginti. Mercuri⁹. Esto. quis iam reliquus nobis factus est? Scepticus ille tu o Pyrrhia adesto, ut quamprimum vendare. effluit enim iam turba pene omnis, ac pauci iam admodum super sunt, quibus vendere licet. verū tamen quis emere & hunc vult? Emp. Ego, sed tu dic primum, quid nosti? Philosoph. Nihil. Emp. quomodo hoc abs te dictum est? Philo. quoniam nihil omnino esse mihi videtur. Emp. Nonne & nos quidā igitur sumus? Philoso. Ne id quidem scio. Empt. neq; te quenpiam esse? Philo. Multo etiam id magis nescio. Em.

O quæ hæc est dubitatio. quid hæc uero sibi uolunt stare
 re? Philof. Appendo in eis rationes, atq; ad æquilibrium
 reduco, cunq; uehementer fimiles æqualiq; pondere eas eẽ
 uideo, tunc demum ignoro utra fit uerior. Emp. Quid ue
 ro aliud optime facis? Philo. Omnia, nifi q; fugitiuum cõ
 prehendere nequeo. Emp. Cur id nequis? Philo. Quoniam
 o optime non comprehendo. Em. Nil mirum, nam tardus
 segnisq; quispiam eẽ uideris. Cæterum quisnam est do
 ctrinæ finis tibi propositus? Philo. Imperitia, nihilq; neq;
 audire neq; uidere. Em. Surdum igitur ac cæcum eẽ te di
 cis. Philo. Imo uero sine iudicio, ac sensu, nihiloq; uerme
 prestantiorem eẽ me. imp. Emendus es itaq; uel ob hæc
 maxime. Quanti hunc facis? Mercu. Mina attrica. Emp. Ac
 cipe. Quid ais o noster, emi ego te? Philo. Incertum. Emp.
 Incertum: emptus quidem mihi es, data Epecunia. Philo.
 Nondum tibi assentio, sed hoc mecum tacitus ipse consy
 dero. Emp. Atqui tu me quidem sequere, uti seruum decet
 Philo. Quis nouit uera sin, nec ne quæ dicis? Emp. Præ
 co, mina, quicq; adsunt omnes. Philo. adsunt ne hic nobis a
 liqui? Empt. Enimuero ego iam iam tibi in pristinum con
 lecto persuadebo dominum me tibi eẽ, teq; causa eẽ in
 ferio. Philo. Et de hoc dubito adhuc ac nihil dũ assen
 tio. Emp. At ego iam per Iouem iudicau. Mercu. Tu qui
 dem huic desine obloqui, ac cõtradicere emptorẽq; seque
 re. Vos uero in crastinum uocamus. Vendituri enim pri
 uatas mechanicalq; ac forensis uitas sumus. Finis.

Ἡ ἱερά

ἄγκυρα.

Sacra haec ancora non sefellit vnq̃.

Semper sit tibi nixa mens honesto

Sacra

ancora.

Ne tempestatum vis auferat, ancora sacra,
Quo mentem figas, est iacienda tibi.

ἐν ὅνῳ ἀλίθεια.

πολλὰ κινεῖ ἐν ὅνῳ κινεῖται ἡ ναυαγία.